

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hírfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 178. szám.

Kedd, augusztus 4.

Tanintézetek.

III. A polgári iskola.

Nagybecskerek, augusztus 4.

Modern és hálás dolog gymnasiumokat és azok tanterveit ütni. A realisták erőnek erejével szeretnék elhitetni a közönséggel, hogy a humánus tudományok túlhaladott álláspontot képeznek, melyeknek semmi czéljuk nincsen. Mit nekem Cicero, Demosthenes, Xenophon a kettős könyvvitel nélkül! Ily tulzások szülték azt a jogosulatlan ellentétet, mely főleg nálunk majd minden városban feltalálható s mely abban leli indokát, hogy a gymnasiumot a real és polgár iskola konkurrensének tekintik és vizsont. Nagyon helytelenül, mert hiszen Magyarországon még mindig kevés az orvos és tanár, tehát van szükség gymnasiumra is, de még több szükség van művelt könyvvezetőkre, iparosokra, kereskedőkre, banktisztviselőkre stb. stb., tehát szükség van polgári iskolára is.

Hogy ezen állításunk mennyire igaz, bizonyítja az a körülmény, hogy a Nagybecskereken öt év óta fennálló polgári iskolának évről-évre több a tanítványa, pedig a gymnasiumba azóta sem járnak kevesebben. A lefolyt tanévben összesen beiratkozott 218 tanuló. Ezek közül 62 magyar, 111 német, 39 szerb és 6 oláh fia van, ami fényes bizonyítéka annak, hogy ezen tanintézet csakugyan a közszükségletnek felel meg, mert ugy Nagybecskerek városának, mint Torontálmegyének lakossága nemzetiségi különbség nélkül karolta fel ezen Knyaszkó Lajos igazgató által példásan vezetett iskolát.

A tanulmányi eredmény nagyon kiélegető. Kitűnő rendet kapott ugyanis a tanulók 4 százaléka, jelest 8%, jót 20%, elégségest 46%, elégtelent pedig csak 22%, s itt is csak 18% utasították osztályismétlésre. E tanintézet a lefolyt évben jegyezhetette föl legfontosabb eseményét, mert ezen év hozta meg annyi jelentékeny áldozat várva várt eredményét akkor, midőn

felső kereskedelmi iskolával egészítettett ki s így, mint az értesítő szerkesztője igen találóan megjegyzi, felső tagozatában is kifejlődvén, most már teljes erő kifejtéssel s mind nagyobb körre kiterjeszkedve szolgálhatja azon ugy kulturális, mint a szakoktatás szempontjából kiválóan fontos érdekeket, miket eredményesen szolgálni és megvalósítani ez iskola rendeltetéséből folyó életfeladatát teszi. Annnyival örvedesebb a felső kereskedelmi iskola felállítása, miután eddig a szülők csak tetemes áldozatok árán érthették el azt, hogy gyermekeiket a gyakorlati élet terén képezzék ki a kereskedelmi, ipari, forgalmi- és számos köz- és magánhivatali pályára.

Attérve az intézet belügyeire, megemlíthetjük, hogy a lefolyt tanévben rendezési tárgyakra, taneszközökre közel 1800 frtot fordítottak, a tanári és ifjusági könyvtár elég szépen gyarapodott, a menyinyiben e célra mintegy 260 frtot fordítottak.

Az igazgatóság ezen évben is számos nyilvános iskolai ünnepet rendezett, melyek erős kapesot képeznek az iskola és a társadalom között s kiválóan értékes tényezői a hazafias érzések fölébresztésének.

Megtartották az évmegnyitó és évzáró ünnepet, rendeztek egy zászlószentelési ünnepélyt, melyen részt vett e megye és város színe java, megülték a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy napját, márczius 15-ikét, és szeretett magyar hazánk ezeréves fennállásának ünnepnapját.

Dicsérrel kell felemlitenünk az igazgatóságnak ama helyes intézkedését, hogy az intézet ifjuságát az ezredéves országos kiállítás és székes főváros megtekintésére buzdította. E tanulmányi uton a polgári és felső kereskedelmi iskola 75 növendéke vett részt az igazgató és három kísérő tanár kalauzolása mellett.

Hála a polgári iskola nemesen érző barátainak a lefolyt tanévben kiadott se-

gélyek, ösztöndíjak és jutalmazások pénzértéke meghaladja az 500 frtot. A kultuszminiszterium két tanulót 140 frtnyi tandíj fizetése alól mentett fel. A torontálmegyei takaré- és hitelbank által létesített 4000 frtos ösztöndíj alapítványból pedig 4 tanuló nyert 50—50 frtos ösztöndíjat.

Az értesítő bevezetéseképpen dr. Bartha József, a nagybecskereki gymnasium tanári karának e kitűnő tollu tagja irt figyelemreméltó értekezést e czimen: „Ilosvai és Arany Toldija“. E mély esztetikai érzésre valló cikk méltán keitheti fel nemcsak a nagyközönség, hanem a szakemberek figyelmét is.

Ha tekintetbe vesszük az átalakulással járó zavart, a tanári kar kebelében több ízben előfordult betegeskedéseket, az egyik tanár hónapokig tartó betegségét, a folytonos helyettesítéseket és az ezekkel összekötött hátrányokat, annál nagyobb elismeréssel kell tudomásul vennünk a lefolytév eredményét s annál őszintébb köszönettel kell nyugtáznunk az intézet tanárainak fáradságát, kik buzgó odaadásukkal elérték azt, hogy a polgári iskola ma a lakosság legszélesebb rétegeiben is jelentékeny népszerűségnek örvend.

HIREK.

Tájékoztató.

Aug. 5. A szőregyi emlékszóbor leleplezése.
Aug. 10. Torontálm. köznevelődési egy. közgyűlése
Augusztus 17. Közig. bizottság ülése.
Augusztus 31. Rendkívüli városi közgyűlés.
A gőzfűtő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők
részre keddén és pénteken zártak.

— **Templomszentelés Neuzinán.** A horv. neuzinai új templom e hét derekán, szerdán lesz fölszentelve. A szentelését beteg megyés püspökünk helyett Németh József fölsz. püspök fog pontifikálni. Este diszbankett, népiünnepély és táncmulatság lesz.

— **Nákófalvi svábok a kiállításon.** Nákófalváról e hó közepén, mint értesítünk, mintegy negyven család készül felrándulni az orszá-

A „TORONTÁL“ tárczája.

A Trebits-czég.

(Vigjáték.)

Irta: Benedek Árpád.

(A síófoki Hattyu-szálloda étterme. Hölgyek, urak, urfiak, tányéroszlopok, pincérek, pezsgősüvegek, borfiúk, cigányzene. Az ablakból látszik a hullámzó Balaton teteje és egy részeg halászlégy, aki részint csolnakázik, részint a babáját veri.)

Egy ur: (vörös nyakkendőjében türkisz-köves tü.) Csak szép találmány is a fájó műfog. Csillag Anna, Röntgen és Koch tanár, Holi doktor lefőzött benneteket! Micsoda pazar élvezet lehet műfogot plombiroztatni, kihuzatni, mintha csak valódiak volnának. Hé, pinczér, (hajlong: Parancsol nagyságos ur?) mondja meg őszintén, nincs a maga gazdája érdekelve a most alakuló műfog részvénytársaságban. (Pinczér diszkrét czéleléssel: — Exczellenciádnak még a pezsgőbontás előtt méltóztatik találos meséket feladni.) Csak azért kérdeztem barátom, mert olyan taplós a rostélyosok, hogy a szabadalmazatlan műfogak tulajdonosait is rákényszerítik a Pain expellerre.

Balajthyné (nyugalmazott miniszteri tanácsos özvegye): Így van az, mikor az ember tabidóra szorul. Bezzeg amig szegény férjem élt...

Türkiszköves ur (szórakozottan szeldeli a húst) Kedves férjének meg tetszett halni?

Balajthyné (ibolyaparfümös zeebken-dőjét szeméhez emeli.) Ah, elment ő és itt hagyott életem virágában. Nekem a nyár már csak a bánat gyümölcseit termi. (Lopva szom szédjára néz.) És nem vigasztal az sem, hogy ötszáz bácskai minőségű holdat és egy két-emeletes házat hagyott rám a külső soroksári utcában.

Előbbi: Méltóztassék elhinni, hogy ötszáz bácskai minőségű holddal és egy két emeletes házzal másodsor is bátran bevezethet nagyságos asszony a házasság kikötőjébe. (Meg simogtva arcát tekintetével.) Különösen, ha még mindig alkalmazható Balsac mondása, hogy a legérdekeesebb szépségeket a huszonötévesnél valamicskével idősebb hölgyeknél kell keresni.

Balajthyné: (szemérmesen lesüti szemét) Ha az ön által megnevezett ur két évvel többet mond, akkor a bókját még nem vehetem volna magamra.

Böske: (Szőke haj, kék szem, 17 éves, mellokora; jobbján egy, szívében három ő) — Edes mama, ugye elmevünk a holnap reünóra?

Balajthyné: (Böske lábára lép, hogy fölszisszen) Majd otthon megmondom, kedves gyermek. (A türkiszköves urhoz) Böske árva leány; én neveltem, azért szólit mamának.

Böske: (sirásra csücsöríti száját; egy tizenhét éves urhoz, a ki makacs kintartással keresi a bajussát) A mama letagad; férjhez akar menni.

Balajthyné: (sőhajtozva) Oh, uram, a házasság hullámzó tengerén sok a zátony. Es ha egy gyöngé nő rossz kormányost választ...

Türkiszköves ur: (hívvel) Kezese-kedem megbízható kormányosról. Sőt ha parancsolja, egész kormányos-kollekciót bocsáthatok a rendelkezésére. Például egy szeplőtlen jellemet, nyolcszáz forint fizetéssel. Igaz, hogy kettős előneve huszonötezer forinttal terhelve van. — Ellenben van egy tekintélyes gyapjúkereskedőm, a kinek neve ugyan nincs, de a harmadik csődje után Párisban fog privatizálni, a nyarat természetesen Dieppeben vagy Ostendeban tölti. — Ha ő sem konvenial, van egy drámairóm, ideális hajamokkal. A hadsereg minden fegyverneméből szolgálhatok völegény-választékkal. A rendelkezések 20—30 százalékkal, a magnások ellenben kerek száz perccenttel magasabb igényűek.

Balajthyné: (sértődötten) Ön gunyt üz belőlem, férjvadásznak tart.

Tizenhét éves ur: Uram, megtiltem, hogy ő nagyságát sértgesse. Ha ön gentleman, amiben kétekedem, tudni fogja kötelességét. (Bemutatja magát.) Barkássy Zoltán, de genere Barkás, másodéves jogász; október elsejétől önkéntes a 24. vadászszázalajnál. Tagja vagyok a Pannonia kerékpár egyesületnek és...

Balajthyné (mérgeesen közbevág) Kikérem magamnak, hogy magaforma tacsó az én dolgomba avatkozzék. (Féltre: Még elrontja a partit a semmiházi) Kedves... hogy is mondjam csak?... ne vegye rossz néven ezt a gyerekbeszédet. Bizony jobb lenne Barkássy, ha udvarlás helyett letenné az első alapvizsgát. (Derültebben) Azt akarja mondani, hogy majd szívesen látnánk akkor, amikor miniszterelnök lesz. Igen, de Böske még a második millennium előtt férjhez akar menni.

gos kiállítás megtekintésére Holzinger Lajos jegyző vezetése mellett. A mérsékelt áru jegyek iránti kérvényüket már fel is terjesztették.

— **Allatorvos-választás.** Mokrinból írják, hogy ott a napokban megejtett állatorvos-választás alkalmával Muschong Jakab nagyikindai állatorvost választották meg.

— **A Temes-szabályozás.** A belügyminiszter a Temes folyó folytatódó szabályozása, egy hajó fordulóhely létesítése és a rakodó part építése tárgyában a Hoffbauer és Lehner céggel kötött szerződést jóváhagyta és így mi sem áll utjába, hogy e nagy munka létesüljön. A vállalkozó cég a héten már hozzá is fog a munkálatokhoz.

— **Egy derék tanfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Dengi János, Krassó-Szörény vármegye kitűnő tanfelügyelőjének a jeles poétának évi fizetését 600 frt személyi pótlók engedélyezésével 2000 frtra emelte föl. A miniszter egyelőre ezzel akarta jutalmazni azon kiváló érdemeket, melyeket dr. Dengi a sok nemzetiséglakta vármegye tanügyének fejlesztése körül szerzett.

— **Katonai gyakorlatok a megyében.** Mint értesülünk, augusztus hó folyamán az ezredgyakorlatait Nagyszentmiklóson tartó 5. honvéd gyalogezreddel augusztus 23-án 1500 ember, 5 törzstiszt s 100-nál több főtiszt érkezik Nagy-szentmiklóásra.

— **Hymen.** Lindner Nándor temesvári tanító vasárnap vezette oltárhoz Leblanc Fülöp szenthuberti községi iskolai igazgató leányát, Amália kisasszonyt. A polgári esketést Fulda Károly közs. jegyző végezte. A fiatal pár az anyakönyvi hivatalból a szenthuberti róm. kath. templomba ment, a hol őket Schipper János segédlelkész megáldotta.

— **A Tisza titka.** C-óráról jelentik, hogy a napokban Kiss János szegedi illetőségű munkás holttestét fogták ki a Tiszából. A közvélemény az volt, hogy Kiss furdésközben lelte halálát a Tiszában. A török-kanizsai szolgabíró-ságnál azonban az elhalt felesége szörnyű váddal állt elő, hogy férje bűntény áldozata és hogy Dékány Pál hajókormányos, kivel férje haragban állott, lökte volna a vízbe. A rejtélyes ügyben a vizsgálatot megindították.

— **A helybeli zárda dicsérete.** Felkérteünk tegnapi híreinkre vonatkozólag annak jelentésére, hogy Krizsó kisasszony nem vezette társnőit a miniszter elé, hanem csak magában tisztelgett.

— **A világ legerősebb embere.** Dragomir Mihajlovics a bécsi orvosi egyetem harmadéves hallgatója, a ki az „*Intressantes Blatt*“ szerint a világ legerősebb embere, holnap este a kasszinó kertben produkálja magát.

Türkiszköves ur: (olvadozva) Szabad reménylenem.

Balajthyné: A remény, kedves barátom az élet szívárványa. Reméljen, óh csak reméljen, mert mint kedvencz költőm, Bernardo Montilla mondja, sok ember már csak akkor akar a boldogság kutjából meríteni, mikor a korsója eltört.

(Nyárilak szalonja; kevés világosság, sok nipp, Balajthyné a hintaszékben ül bájos pongyolában, Vénus az üvegákvárium tetején áll pongyola nélkül.)

A türkiszköves ur: (Kezet csókol.) A modern magyar szobrászokban kevés az élelmesség, Florenzbe és Sorrentoba futkosnak ókori modellekért, hogy egy szép nyakat tudjanak mintázni. Persze, ha most az én helyemben volnának...

Balajthyné: (a meztelen nyakon zavarodottan igazítja meg a kék szalagot) Kedves barátom, rejtélyekben beszél.

Előbbi: Mert rejtély előttem az én szép ismerősöm szive is. Nem tudom, hogy nagyságos asszony a tucatzatemberek gondolkodását fogadja-e el, hogy ötszáz bácskai minőségű hold és egy kétemeleles ház mellett, ha szívünk vonalmát követjük, akkor a házassággal uzsora-kamatot fizetünk a szerelemnek.

Balajthyné: (bájos mosolylyal) Oh, még mindig vannak fenkölt gondolkodásu honleányok.

Türkiszköves ur: (lágú hangon) Mert sokan vannak márványkeblű szépek, akik az életet csak Glocke und Hammer játéknak, vagy osztályorsjegynek nézik.

Balajthyné: (szentimentálisan) Az élet álomnak szép, de gyakorta rut a valóság.

Előbbi: Csak annak rut, aki szerető szív nélkül unatkozza át ezt a gyönyörű világot. Nem méltóztatott olvasni már többször is olyan hölgyekről és urakról, akik elaludnak és föl-

— **A délvédiki selyembubó termelés.** Pancsováról írják, hogy a gubók beváltása immár befejeződött. Legjobban sikerült a gubótermelés — a mennyiben egy uncia (25 gr.) pete után legtöbb gubót szállítottak. — Franzfelden 36 kgr; Hertelendyfalván 36 kgr; Sztarcsován 34 kgr; Almáson 31 kgr; Sándoregyházaán 30 kgr. — Ezedékes vételár szerint kapott: Almás 6629 frt; Bárános 1036 frt; Borcsa 1445 frt; Bresztovác 2712 frt; Czrepaja 4479 frt; Dolova 4720 frt; Franzfeld 3278 frt; Glogon 3640 frt; Hertelendyfalva 4259 frt; Homolicz 7245 frt; Oppova 4776 frt; Pancsova 1912 frt; Réva-Ujfalu 2464 frt; Sándoregyháza 2917 frt; Sztarcsova 4516 frt; Szeferkerin 4195 frt; Tor. Petrovoszellő 822 frt; Tor. Vársárhely 5631 forintot. — Ezen felsorolt 18 község a pancsovai gubóraktárba szállította gubóit. Összesen, kerek számban szállított: 76.415 kgr gubó; az eszedékes vételár kitett: 66.584 forintot. — Ezen községeken kívül, a pancsovai raktárba a bavnistei beváltó állomás 11,453 kgr gubót; a kubini 13,870 kgrmot és az antalfalvai 16,261 kgr gubót szállított.

— **Leégett kazalok.** Dungserszky Lázár istvánföldi bérföldjén a Módosra vezető út mellett összehordott buzakazalok a cséplés alkalmával ismeretlen okból kigyulladtak és a nagy szárazság folytán, továbbá a víz és munkaerő hiánya miatt leégték. A tüzet a folytonosan növekedő szél is gyorsan terjesztette. Leégett 500 kereszt buza, öt kazal polyva, mintegy 2337 frt értékben.

— **Szőlők pusztulása.** Nagy Tószegről írják, hogy ott a szőlőmoly a szőlőkön szörvénnyesen mutatkozik s a szőlőfűrtöket károsítja. A szőlő levele is sárgul azokon a tőkéken, ahol a szőlőmoly nyomát észlelni lehet. A filoxera is pusztít, mindazonáltal a kilitások jók az idei szüretre. — A földmivelésügyi miniszter zár alá helyezte Kis Teremia község szőlőterületét, mert a filoxera jelenléte konstataált.

— **Halál a síneken.** Temesvárról írják: Iszonyatos módon vetett véget életének tegnap este Bonn Ferenc gépész lakatos. Röviddel az előtt, hogy az esti 8 óra 25 perczkor a józsefvárosi pályaudvarba érkező bázisai vonat a Dózsza utca és a kisdudóvó intézet közt fekvő vasuti átjáróhoz ért, Bonn Ferenc a vasuti vágányokra feküdt, még pedig úgy, hogy feje a baloldali sínré támaszkodott. A vonatvezetőnek nem volt többé ideje megállítani a vonatot és az a néhány ember, a ki tanuja volt a jelenetnek, a rövid távolságban elé robbogó vonat elől nem viheték el a síneken fekvő embert. Mikor a nézők a szerencsétlenség színhelyére siettek, csupán egy élettelen hústömeget találtak a földön. Az öngyilkos feje lelogott a törzséről, koponyája teljesen szét volt zúzva és az agyveleje egészen kifröcsesent.

sem ébrednek többé. Ez is mutatja, hogy milyen unalmas az élet, persze csak magányosan. Tesék elhinni, hogy a feleség vagy férj nem ér rá ilyen mélyen elaludni a házasságban. (Megcsókolja kezét) Most pedig...

Böské: (kiugrik a függönyvel elválasztott fülkéből.) Uram, ön kompromittálta a mamát! Ha jellemes ember, tudni fogja kötelességét! Beszélni fog tüstént... (Zavarodottan félre) Meg vagyok akadva. Kivel is szokás ilyenkor beszélni? Regényben, szindarabban megfordítva csinálják ezt.)

Balajthyné: (ájduldozva suttogja) Igen, ő tudni fogja kötelességét.

Türkiszköves ur: (meglepetten) Bocsánat, de kedves nőm éppen a múlt héten ajándékozott meg a hetedik trónörökösrel.

Balajthyné: (a siux-indiánok csatakiáltását utánozva) Nyomorult nőcsábító, ön meg fog halni!

Előbbi: (nyugodtan) Igen, én meg fogok halni, ön is meg fog halni, mindnyájan meg fogunk halni. En különben meglehetősen elkészültem erre a kellemetlen alkalomra. Tagja vagyok az első fővárosi temetkezési együletnek s tízezer forintra biztosítottam családomat a Fonciérenél.

Balajthyné: (a dühből nem tud beszélni, csak az ajtó felé mutat)

Előbbi: Hát szóltam én valamikor magáról. En mindig csak a boldog házasságról beszéltem, a minthogy egyik a takarmányról, másik a rimamurányi részvényekről, harmadik pedig a szeszfogyasztásról beszélt. Hja, üzlet, az üzlet kérem. (Meghajta magát) Olyan orient express gyorsasággal ismerkedünk össze, hogy nem is volt alkalmam bemutatni magam. (Pathos-szal) En kérem a Trebits-czég vagyok, a jóhírű és virágzó, törvénytiszteleg bejegyzett szivbank-

— **Leszakadt hid.** Torontál-Szécsány mellett nagy szerencsétlenség történt. Az ottani Temes-hidról, mely most javítás alatt áll, egy áthaladó kocsi körülbelül két ölnyi magasból a partra zuhant. Két bennülő ember súlyosan, egy pedig könnyen megsebesült. A munkálatokat ideiglenesen beszüntették.

— **A telefonbérlek figyelmébe.** Illetékes helyről felkérteünk a következők közlésére:

A beszélgetés alatt egymásnak csemetni nem szabad, mert a csemetésre a központi hivatal az összekapcsolást megszakítja.

A felek (tehát úgy a hívó mint a hívott) beszélgetésük befejezése után a hallgatókat rendes helyükre függeszték s azután a központi hivatalnak egymásután csemetéssel jelt adjanak, miáltal az összeköttetés megszűnése jelezteuk — mert mindaddig, míg a felek a jelt nem adják, az összeköttetés fenntartatik s ezen idő alatt sem a hívó, sem a hívott mással nem beszélhet.

A gépkezelés tekintetében a t. cz. közönség becses figyelmét a „Tudnivalók“ III. száka-sza 11-12. pontjára hívom fel és kérem az ezekben leírtakat szorososan betartani.

Irodalom és művészet.

* **A Magyar Zeneiskola** (Budapest, Váci-körút 16. sz.) a jelen tanévvel immár 10. évfolyamát fejezte be. Nem nagy zajjal, de annál nagyobb sikerrel munkálkodott azon eszme szolgálatában, melynek művelésére alakult. Tananyaga úgy van megválogatva, hogy a klasszikus nagy művek mellett tér jut mindig a magyar szerzeményeknek. Mindenki ismeri már a történelmi hangversenyeket, melyeket Káldy Gyula oly népszerűkké tett. Ezek is a Magyar Zeneiskolából indultak ki. Az intézet vezetői: Káldy Gyula elnök, Schnöller Lajos igazgató és dr. Weszely Ödön titkár. Tanári kara kiváló magyar színművészekből áll, kiknek képessége és tudása általánosan el van ismerve. Eddig már 1506 tanítványa volt az intézetnek s 77 nyilvános hangversenyt rendezett. A Magyar Zeneiskola egy előkészítő, 4 rendes és 3 kiművelési osztályból áll. Ezen felosztás a zongorára és hegedűre szól. A többi tárgyaknál a körülményekhez képest módosul. Az előkészítő osztályban olyanok is felvétetnek, kik semmi előismerettel nem bírnak. Gyakorlati tantárgyai: zongora, hegedű, mély-hegedű, gordonka, fuvola, cimbalom, magánének, színpadra képzéssel, úgy az opera, mint az operett számára. Beiratkozhatnak oly hangszerekre is, melyek a fentebbiekben elősorolva nincsenek, a mennyiben ha valamely hangszere 3 tanítvány jelentkezik, számukra külön tanfolyam nyitattik. Beirattási díj a zeneiskola előkészítő és a 4 rendes osztályba: 3 frt. Havi tandíj: 4 frt. — Beirattási díja kiművelési- és az énekosztályokba: 5 frt. Havi

ház főnöke. (Kedélyeskedve) Vagy kurtábban házasságközvetítő.

Tizenhatsz éves ur (aki néhány perczcel előbb lépett be s a jelenet hatása alatt lába gyöker lett. Trebits ur, ön hát nem akar az én apósom lenni! Ön derék ember! Ha a Pannónia kerékpár-klub tagja nem volnék, gentleman-szavamra kezét fognék önnel. Azonban számíton reám, ha miniszterelnök leszek.)

Trebits: Ha miniszterelnöknek tetszik majd lenni, méltóztassék egész bizalommal hozam fordulni. Előkelő és szép hölgyek mindig vannak raktáron ötvenezer forint hozománytól egész három millió koronáig. Menyasszonyokban mindig nagy a választékom. Tetszik szőke, kék szemmel, anyóssal vagy anélkül, óhajt feketehaju molett, szívósággal, parancsol klasszikus műveltséget zenei képzettség nélkül? (Hizelkedve Balajthynéhez) Né méltóztassék éppen az én csekély személyemhez ragaszkodni. Ha nem konvenial nagyságos asszonynak sem a kettős előnevű férj, sőt a tekintélyes gyapjúkereskedő se megfelelő, ha a mágán katonatiszt még rendjellel sem imponál...

Balajthyné: (egyszerre barátságossá válik) Nem kell vagon, cim, rendjel. Ha valaha megajándékoznék valakit kezimmel és szivemmel, csak a tiszta becsületet keresném.

Trebits: (üzleti fontoskodással) Tehát szeplőtlen jellem. Eppen a legkritikább cikket kegyeskedik választani. Hanem hila kiterjedt összeköttetésű és kuláns irodámnak, ilyen is akad. Mert tessenek elhinni, a szeplőtlen jellem igen jó üzlet a mai világban.

(Függöny.)

tandij: 7 frt. Fűtés és világításért egész évre 2 frt fizetendő. — Kiváló tehetségű szegény növendékek tandíjkezdésében, esetleg tandíjmentességben részesülnek. A zenekarba előhaladottabb műkedvelők díjtanul vétenek fel. A beiratkozók szeptember 10-ig, tanévre folyó évi augusztus hó 27-én kezdődik a „Magyar Zeneiskola” helyiségében: Váci körút 16. sz., II. emelet, 52. ajtó, délelőtt 10-12-ig és délután 3-5-ig. A rendes tanítás szeptember 5-én kezdődik.

*** Új Idők.** Gazdag és változatos tartalma, díszes kiállítású Herczeg Péter lapjának, az Új Időknek e heti száma is. Herczeg Péter folytatja és befejezi nagyon szép és érdekfeszítő novelláját (a legközelebbi számok egyikében Rákosi Viktortól kezdődik hosszabb elbeszélés), Endrődi Sándor a kuruczalokból közöl újabb szöveget, Sas Ede egy humoros felolvasással mulattatja az olvasót, Cagliostro a régi magyar divatot mutatja be és Körös a mai magyar életről cseveg érdekesen. A képek bemutatják a magas Tátra némely kiválóan szép pontját és azonfelül két pompás humorral megrajzolt genre is van ebben a számban. A kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. szám) kívánatra bárkinek ingyen küldi mutatónak a lap egyes számait.

Törvényszék.

— augusztus 4.

A szép Holzner Erzsébeten megessett az, a mi a legutóbbi időben nem is olyan ritka dolog a megyében: szegyenbe került. A családban nagy volt a rémület és elhatározták, hogy a csorbát mindenáron ki kell köszörülni, azért is Holzner Katalin, a leány anyja, tárgyalásokba bocsájtkozott a szentgyörgyi kuruzslónővel Spring Borbálával, hogy miképpen kellene elsimítani az egész históriát.

Spring meg is adta a tanácsot, egyúttal megígérte, hogy még azon a napon maga megy el a leányhoz. Azonban nem voltak eléggé ovatosak, mert beszélgetésüknek tanuja volt akarata kivül a borbély, a ki azután kezdte figyelemmel kíséreni a dolgot. Mikor pedig Holzner Erzsébet, a szegyenbe esett leányzó, negyednapra meghalt, a borbély följelentette a két asszonyt, kik fölött ma tartotta meg végtárgyalását a nagybecskereki kir. törvényszék.

A törvényszék szüneti büntető tanácsa a következőképen alakult meg: Elnök Illiczky Mihály, szavazóbírák: Kepes László Miklós és Kondor László, a vádhatóságot dr. Milassin Kálmán képviseli, Holzner Katalin védője: dr. Végh Lajos, Spring Borbáláé pedig dr. Billitz Béla.

A vádlottak egy perczig sem tagadták tettüket, hanem úgy vallottak be mindent, a mint megtörtént. A bizonyító eljárás befejezése után az ügyész megtegte vádindítványát, mely szerint magzatelhajtás büntetével vádolja a két asszonyt. Ezután következett a két védő nagyszabású fényes beszéde.

Dr. Végh azt iparkodik bizonyítani, hogy nincsen meg az okozati összefüggés a bekövetkezett eredmény és Holzner Katalin beismert ténykedése között, a mennyiben nem képzelheti elfogadhatónak a beismert fűrdő készitést, kénést és hajtószer beadást a magzatelhajtás okának. Hosszas fejtegetés után megjegyzi, hogy ha mégis bűnösnek ítélnék, vegye a törvényszék tekintetbe azt a nagymérvű enyhítő körülményt, mely az anyára nézve fennforog, ha a leánya házasságon kívül más állapotba kerül és így ki van téve az erkölcsi halálnak. Bátran lehet állítani, hogy a legintelligensebb fokon álló anyák sem gondolnának ily esetben másra, minthogy elhajtás a leány magzatát. **Q**uan köztulajdonosága ez az emberiségnek, melyet a btk. egynéhány szakaszával kiirtani nem lehet. Eppen azért a bíróságnak a társadalmi közfelfogás szemüvegén keresztül kell néznie az ilyen esetet, akár csak a párbajt, mert a kettő között nincsen sok különbség. A becsületében megsértett lovag testét teszi ki a veszélynek, hogy ne legyen martaléka a közmegegyezésnek, éppen úgy az anya, kinek hajadon leánya megessett, annak erkölcsi halála helyett szintén a testét teszi ki a halálos veszedelemnek.

Dr. Billitz Béla is kéri védenze felmentését, hivatkozva arra, hogy az elkövetési cselekmény nem áll összefüggésben a lány halálával, miután orvosilag nincs megállapítva, hogy a

sepsis idezi-e elő a magzatelhajtást, vagy a magzatelhajtás a sepsist. A jelen esetben valószínűbb az első s miután védenze sepsist nem idézett elő, nem idézhette elő a magzatelhajtást sem. Ez annál valószínűbb, mert a leány az elkövetett cselekmény után még 4 napig dolgozott és ott sepsisre alkalmas körülmények közé került. Megemlíti, hogy egyszer védett már egy hasonló esetet s azt a nőt felmentették.

A törvényszék ezután meghozta ítéletét, mely szerint Holzner Katalin a btk. 285. §-ának első és II. bekezdésének első pontjába ütköző, továbbá a 91. szakasz szerint minősülő büntette miatt egy évi börtönre, Spring Borbála pedig a btk. 285. §. II. bekezdésének utolsó pontjába ütköző büntette miatt 2 évi börtönre ítéltetett. Mindketten felebbezésel éltek, ugyszintén az ügyész is sulyosbítás és a 286. §. minősítése végett.

Legújabb hírek.

Lajos Viktor főherceg köszönete.

Budapest, augusztus 3. Lajos Viktor kir. főherceg, védnökhelyettes a magyar vöröskereszt-egyesület elnökségéhez leiratot intézett, melyben megígéri, hogy az egyesület áldásos működését a legmelegebb érdeklődéssel és őszinte rokonszenvvel fogja tovább is kíséreni.

A pápa beteg.

Róma, aug. 3. A pápa könnyű reumatikus bántalom következtében kénytelen a szobájában maradni, minthogy tegnap délelőtt az amerikai zárardokok fogadása és délután a Szent-Ferencz búcsun való elnöklése kimerítették. Holnap délelőtt 9 órakor a pápa ismét rendes kihallgatást ad.

Vályi János halála.

Szatmár, aug. 3. Vályi János főrendiházi tag, a tiszántuli református egyházkerület főgondnoka, ma Szatmár-Majtison meghalt. Néhány nappal ezelőtt szélhűdés érte s az orvosok nem tudták megmenteni.

Forrongás Törökországban.

Róma, aug. 3. Itteni diplomáciai körökben az a hír van elterjedve, hogy a hatalmak elhatározták, hogy Kréta szigetét ostromzás alá veszik. Ezen elhatározás foganatosítása Anglia hozzájárulásától függ.

A macedon mozgalom.

Athén, aug. 3. A macedoniai mozgalomról azt jelentik, hogy a fölkelők száma rendkívül szaporodik. Volóban egy görög segítő bizottság alakult a macedoniai fölkelők támogatására.

Táviratok.

Elhunyt altábornagy.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Galgóczi Tivadar altábornagy, erdélyi hadtestparancsnok, ma reggel hosszabb betegeskedés után Nagy-Szebenben 62 éves korában meghalt. Alattvalói nagyon szerették az elhunyt altábornagyot humanus bánásmódjéért.

Egyetem Boszniában.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból telegrafálják, hogy Kállay közös pénzügyminiszter Szerajevóban orvostudományi egyetemet fog fölállítani; az erre a célra szükséges pénzösszeg már együtt van.

A Nopcsa-Dióssy affaire.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nopcsa báró, az opera intendánsa és Dióssy Béla a „N. P. Journal” zenekritikusa között ma délelőtt folyt le a karpárhaj az ismeretes affairéből kifolyólag. Nopcsa néhány gyöngébb vá-

gást kapott, míg Dióssy sértetlen maradt. A felek a párbaj után nem békültek ki.

Románok országos értekezlete.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyarországi román-ság képviselői augusztus 27-én Lugoson országos értekezletet tartanak. A helyi rendező bizottság nagyszabású készüldéseket tesz a vendégek fogadására.

Görögország és Kréta egyesítése.

Budapest, aug. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A krétai fölkelő bizottság utasította athéni megbízottját, hogy az athéni központi bizottsággal tárgyalásokat folytasson Krétának Görögországgal való egyesítéséről. A fölkelő bizottság Athénben két pecsétnyomót készítettett; az egyiknek fölírata: A krétaiak forradalmi nemzetgyűlése, a másiké: Kréta ideiglenes kormánya. A fölkelő bizottság helyteleníti a krétai keresztény képviselőknek azt az eljárását, hogy tovább is részt vesznek a nemzetgyűlés tárgyalásain, jöllehet a bizottság ezt megtiltotta nekik.

Szerkesztői üzenetek.

K. Jenő Helyben. Igazán nem tudjuk, vajjon komolyan gondolt-e ön arra, hogy a tárczáját közöljük? Ahhoz, hogy valaki ír ember legyen, többféle kellék szükséges, melyek között első helyen áll a helyesírás, a mit fájdalommal kellett nélkülözniünk az ön cikke olvasása alkalmával. Annyi mégis feltűnt, hogy különös előszeretettel használja e szavakat „allatt” és „fellett”. Hígyje meg kérem, annyira igénytelen história az, hogy ön mint egy üzlet alkalmazottja felmegy Budapestre, mert „... hiszen allig kapott lábakat azon eszme, hogy a kiállítás megtörténjék, már én elhatároztam volt mindenesetre felutazni.” Mert több nincsen is a tárczában mondva, minthogy ön felutazott, megérkezett a keleti pályaudvarra és elköltötte a pénzét Ós-Budavárbán, azután táviratozott Bocsáron lakó bátyjának pénzért, mert a fűzetését ellopták. Uram, mondja meg, mit érdeklí a mi közönségünk az, hogy az ön nagybátyja Bocsáron lakik? A tárcza ezek után, mint teljesen siker nélküli stílus gyakorlat, nem közölhető. Csak vezesse tovább is a kettős könyvvitelt, az hasznosabb dolog.

Lantos. Versét itt adjuk ki:

Ház tetején kelepel a góla,
Hogy szeretlek, nem tehetek róla,
Szeretlek én ezután is fojton,
Égő vágyam soha el nem fojton,
Hogyha pedig te is szeretsz engem,
Akkor nagyon boldoggá téz engem.

Hódmezővásárhely. A verset megkaptuk, s bár szívesen elismerjük, hogy csinos, mégsem közöljük már csak azon oknál fogva, hogy verseknek nagyon kivételes alkalmal adunk helyet lapunkban. Hanem ha tárczáat küld, öntől nagyon szívesen vesszük. A szerint is állapíthatjuk meg azután a tp.-t. Üdv.

D. urnak. Helyben. Ön újra téved, mert azt csak némi malicziával lehet állítani, hogy Nagybecskereken a legújabb divat a féltiz órai tűz. Gondoljon arra, hogy szombaton hét órakor délután kondították meg a harangokat egy porfelleg láttára.

L. S. Talán valami civilizált majom lehetett.

H. M. 1. Önnek igaza van, a villamos lámpák körül tényleg sok a bogár meg az éjjeli pille, a melyek még a kaszinói közönséget sem kímélik. 2. Azt hiszi, bennünket nem tesz idegessé az az ostromba verki, különösen mikor tulharsogja a cigányzenét. De hát nem lehet ellene teuni mert engedély mellett kornyikálnak rajta.

X. Y. Z. A jövő héten.

B. A. Mihelyt ráérünk, átolvassuk.

Zs. Levél ment, a többit várjuk. Az említett jegy alatt már ir egy munkatársunk.

Módos. Mi Ujvidékről kaptuk ugy, a mint van, ha nagyon kíváncsiak, tessék odafordulni.

Dr. Brájjer-Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

BUDAPEST. BUDAPEST.
VADÁSZKÜRT SZÁLLODA.

Elsőrangú szálloda a főváros központján. Lift, villamos világítás, fürdők, távbeszélő, legfinomabb magyar- és francia konyha, saját termésű borok. Huzamosabb tartózkodásnál 20 százalék árengedmény; teljes ellátás egyezség szerint, mérsékelt árak.

Kammer Ernő,
szálloda tulajdonos.

7312. szám. I. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye törökbecsei járásába bekebelezett Kumán községben a lemondás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás:

1. 500 frt készpénz;
2. szabad lakás, mely 3 szobából áll, továbbá konyha, éléskamra, pincze s istálló;
3. irodaátalány 110 frt;
4. utiátalány 60 frt;
5. 12 hold überlandi szántóföld haszonélvezete.

A szabályszerűen felszerelt kérvények f. évi augusztus hó 20-ig nyújtandók be.

A szerb nyelvnek szó- és írásbeli tudását kívánom.

Török-Becsén, 1896. július 24-én.

Gr. Bethlen
főszolgabíró.

700-3-3

7295. szám tkvi 1896.

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Staats (Neuzinszki) Vása nbecskereki lakos végrehajthatónak Zsivojnov Dusánné szül. Lázits Danicza nbecskereki lakos végrehajtható elleni 145 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő nbecskereki 5580. sz. tjkvben 2203. 6/1/1. hrsz. a. felvett 2276. ö. i. sz. ház 496 □ öl beltelekkel 1059 frt kikiáltási árban 1896. évi szeptember hó 5-ik napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kifizetett birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 42 forint 30 krajczárt és 2 forint 90 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított az 1881. nov. 1. 3333. ig. min. rend. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. tvszék tkvi irattárában, s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tvszék tkvi hatóságánál, 1896. július hó 21-én.

Hniczky,
kir. tvszéki bíró.

722-1-1

1457. sz. 1896.

Hirdetmény.

A helybeli községi képviselőtestületnek folyó hó 29-én 34. sz. a. hozott határozata szerint a községi határ I. részének területén úgy az egyes földbirtokosok, mint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező földrészek a kataszteri állapot szerint felmérendők lévén, ezen munkálatnak árlejtés utáni kiadására az árlejtés f. évi augusztus hó 21-én d. e. 10 órakor a helybeli községi jegyzői irodában fog megtartani.

Az árlejtésnél minden okleveles mérnök vehet részt.

A felmérendő terület 4480 hold 783 □ ölet tesz ki.

Az árlejtéshez 100 frt bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is fogadtnak el, ha azok az árverés előtti nap este a községi előjárósághoz terjesztetnek be.

Az árlejtési feltételek a községi jegyzői irodában naponta a hivatalos órákban betekintheők.

Borcsán, 1896. évi július hó 31-én.

720-3.1

A község előjárósága.

4032. sz. tkvi 1896.

Arverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Gyurity Tósa kumáni lakos végrehajtható szenedő elleni 214 frt 38 1/2 kr és jár. iránti végrehajtási ügyében a területen levő Kumán község határában fekvő A) 2192. sz. tjkvben foglalt A+1. sorsz. 4557/416 hrsz. szántó 34 frt kikiáltási árban:

b) Ugyanazon tjkvben 4712/152. hrsz. szőlő 67 frt kikiáltási árban;

c) Ugyanazon tjkv. 4712/153. hrsz. szőlő 10 frt kikiáltási árban;

d) U. a. tjkvben A+4. sorsz. 2706/45. hrsz. szántó 99 frt kikiáltási árban;

e) U. a. tjkvben A+5. sorsz. 2904/166. hrsz. szántó 19 frt kikiáltási árban;

f) U. a. tjkvben A+6. sorsz. 4713/379. hrsz. szántó 147 frt kikiáltási árban 1896.

évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtt 9 órakor Kumán községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alulis el fog adatni.

Venni szándékozók a magyar jelzáloghitelbank kivételével tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és árfolyammal számított és 1881. évi november

1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíró tkvi irattárában és Kumán község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1896. évi április hó 21-én a kir. járásbíró mint tkvi hatóságánál.

Kopasz,
kir. járásbíró

706-1-1

A Zápolya-utcában egy igen kényelmesen bebutorozott

tágas szép szoba

azonnal kiadható. — Bővebb felvilágosítást ad Keresztes Aladár a vármegyházában.

721-21

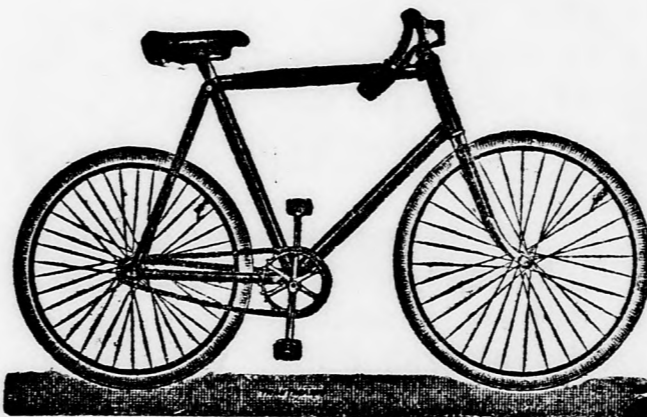

1896.

minták

csak elsőrendű gyártmányok.

„Phänomen“, „Swift-Steyr“, „Premier“
helical-csővel (angol gyártmány),

„Damensafety“, „Tandem“.

Továbbá lámpások, hangok, cyclo méterek, stb. mindig raktáron

NOVÁK J. G.-nél

Nagy-Becskereken. 249-28.22

Javítások pontosan eszközöltenek.

Kőbányai Királysör főraktára

HIRTENSTEIN M. Nagybecskerek.

Van szerencsém a m. t. közönségnek tudtára adni, hogy az általánosan kitünőnek elismert

KŐBÁNYAI KIRÁLYSÖR FŐRAKTÁRÁT

Nagybecskerek város és vidéke részére átvettem.

A külön e célra épített sörpincze által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy mindenkor bármelyik sörből kitünő friss itallal szolgálhatok, amiről a m. t. fogyasztó közönség egy próbarendeléssel leginkább meggyőződhetik.

Megrendelések hordósorra vagy legalább 50 palackra irodámban (Vukov-féle ház, a „Korona“ mellett, Telefon 76. sz.) vagy a pinczében (Temesvári-utca, Telefon 103. sz.) elfogadtnak és pontosan eszközöltenek, — míg a kisebb mennyiségbeni palackok eladása az ujonnan be rendezett sörcsarnokban (Fötér, Bauer-féle ház) jutányos áron eszközöltenek.

Kiváló tisztelettel

HIRTENSTEIN M.

40-52.37